

HAA-Pr-2/9

PRAVILA
ZA AKREDITACIJU
LABORATORIJA ZA
MJERENJE EMISIJA IZ
MALIH UREĐAJA ZA
LOŽENJE

SADRŽAJ

1	UVOD
2	SVRHA
3	NAZIVI I DEFINICIJE
4	POLITIKA HAA
4.1	Općenito
4.2	Smjernice za mjerenje emisije onečišćujućih tvari u zrak iz malih uređaja za loženje
4.3	Prikazivanje područja akreditacije
5	PRIMJENJIVI DOKUMENTI

Mali uređaji za loženje su uređaji za loženje toplinske snage 0,1 do 1 MW za kruta goriva i goriva od biomase, odnosno 0,1 do 3 MW za tekuća i plinska goriva. Ova definicija je u skladu s Uredbom o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, NN 21/07.

4 POLITIKA HAA

4.1 Općenito

HAA provodi ocjenu osposobljenosti ispitnih laboratorija koji mjere emisije iz stacionarnih izvora prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025 i tehničke specifikacije HRS CEN/TS 15675

Na 21. generalnoj skupštini EA (European co-operation for Accreditation) održanoj 28. i 29. svibnja, 2008. u Estoniji, odlučeno je da nakon 31. listopada 2009., akreditacijsko tijelo, kada akreditira ispitni laboratorij u području emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, **mora koristiti ISO/IEC 17025 zajedno sa CEN/TS 15675.**

CEN/TS 15675 nadopunjuje zahtjeve ISO/IEC 17025 i prikladna je za dokazivanje osposobljenosti laboratorija koji obavlja periodička mjerenja emisije iz stacionarnih izvora, uključujući uzimanje uzorka i daljnju analizu plinova i čestica te određivanje referentnih veličina kao što su temperatura, tlak, količina vodene pare i kisika u ispitivanom području.

Ova tehnička specifikacija je primjenljiva na sve laboratorije koji provode mjerenje emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora.

4.2 Smjernice za mjerenje emisije onečišćujućih tvari u zrak iz malih uređaja za loženje

1. Pregled lokacije prije mjerenja kako je navedeno u točki 5.1 slika 1. u HRN EN 15259, odnosno točki 5.7.2.1 u HRS CEN/TS 15675 nije nužan.
2. Izrada plana mjerenja u skladu s točkom 7.2. HRN EN 15259, odnosno točkom 5.4.1.b) HRS CEN/TS 15675 nije nužna.
3. Zahtjev za minimalni broj djelatnika za provođenje mjerenja (tri djelatnika kako je navedeno u Prilogu B specifikacije HRS CEN/TS 15675.) nije nužno primjenjivati.
4. Ispitivanje homogenosti u kanalu dimnih plinova kako je navedeno u točki 8.3 norme HRN EN 15259 nije nužno.
5. Mjerenje profila brzina kako je opisano u točki 6.2.1c norme HRN EN 15259 ne treba biti uključeno u izbor mjernog mjesta. Slijedom toga nije nužno da se laboratorij akreditira za mjerenje brzine strujanja prema normi HRN ISO 10780.
6. Određivanje masenih koncentracija NO_x upotrebom elektro-kemijskih ćelija kao nadopuna točke 1 norme HRN ISO 10849 je prihvatljiva metoda.

1 UVOD

Norma HRN EN ISO/IEC 17025 sadrži opće zahtjeve za osposobljenost ispitnih laboratorija koji žele dokazati da imaju implementiran sustav upravljanja, da su tehnički osposobljeni i da su sposobni davati tehnički valjane rezultate.

Norma HRN EN ISO/IEC 17025 navodi u opisu područja primjene u točki 1.6. Napomena 1. da može biti potrebno objasniti ili tumačiti određene zahtjeve ove međunarodne norme kako bi se osiguralo da se ti zahtjevi dosljedno primjenjuju.

Tehnička specifikacija HRS CEN/TS 15675 daje smjernice za primjenu norme HRN EN ISO/IEC 17025 u specifičnom području povremenih mjerenja emisija iz stacionarnih izvora. Upute za utvrđivanje primjene za posebna područja dana su u Dodatku B norme HRN EN ISO/IEC 17025.

2 SVRHA

Ovaj dokument određuje smjernice HAA za akreditaciju ispitnih laboratorija koji provode mjerenja emisije iz malih uređaja za loženje prema normi HRN EN ISO/IEC 17025 i tehničkoj specifikaciji HRS CEN/TS 15675

3 NAZIVI I DEFINICIJE

Emisija je ispuštanje onečišćujućih tvari u zrak iz ispusta stacionarnog izvora, a iskazuje se emisijskim veličinama: masenim protokom i/ili masenom koncentracijom te emisijskim faktorom.

Stacionarni izvori su: postrojenja, tehnološki procesi, industrijski pogoni, određene aktivnosti, uređaji, građevine i površine iz kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak.

7. Pri akreditaciji ispitnih metoda za određivanje emisija anorganskih plinovitih onečišćujućih tvari mjerna linija za uzorkovanje mora sadržavati sve dijelove navedene u HRN ISO 10396.
8. Primjena svih ostalih metoda koje nisu navedene kao standardne metode ili standardne referentne metode, neovisno o području akreditacije, odnosno toplinskoj snazi uređaja za loženje, nužno zahtijeva dokazivanje ekvivalentnosti metode prema HRN CEN/TS 14793.

HRN ISO 10396, Uzorkovanje za automatizirano određivanje emisijskih koncentracija plinova za trajno instalirane mjerne sustave.

Laboratorijima koji su akreditirani u punom opsegu primjene HRS CEN/TS 15675 dopušta se primjena ovih smjernica prilikom određivanja emisija iz malih uređaja za loženje.

4.3 Prikazivanje područja akreditacije

Laboratorijima koji se ne akreditiraju u punom opsegu primjene HRS CEN/TS 15675 u Prilogu potvrde koja opisuje područje akreditacije dodaje se i veličina uređaja za loženje.

5 PRIMJENJIVI DOKUMENTI

HRN EN ISO/IEC 17025, Opći zahtjevi za osposobljenost ispitnih i umjernih laboratorija

HRS CEN/TS 15675, Kakvoća zraka – Mjerenje emisije iz stacionarnih izvora – Primjena norme EN ISO/IEC 17025:2005 na povremena mjerenja

Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora
Narodne novine 21/07, 150/08.

Pravilnik o praćenju emisija onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora, Narodne novine 01/06

Pravilnik o izdavanju dozvole ili suglasnosti za obavljanje djelatnosti i praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija u zrak iz stacionarnih izvora, Narodne novine 135/06

HRN CEN/TS 14793 Postupak laboratorijske validacije alternativne metode usporedbom s referentnom metodom (CEN/TS 14793:2005)

HRN EN 15259, Zahtjevi za mjerne presjeke i mjesta te za mjerni cilj, plan i izvještaj.

HRN ISO 10780, Mjerenje brzine i obujamskog protoka plinova u odvodnom kanalu.

HRN ISO 10849, Određivanje masene koncentracije dušikovih oksida - Značajke automatskih mjernih sustava